

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/47/2012
Identifikačné číslo spisu:	1010201173
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1010201173.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci žalobcu: O.. B. V., bytom Z. XX, O. G. Z., zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. p.: SLV-126/PK-2009 zo dňa 13. novembra 2009, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 23. mája 2012, č. k. 2S/246/2010-117, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 23. mája 2012, č. k. 2S/246/2010-117 z m e ň u j e tak, že rozhodnutie žalovaného č. p.: SLV-126/PK-2009 zo dňa 13. novembra 2009 a rozhodnutie riaditeľa úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia policajného zboru č. p.: PPZ-1-15/BOK-Šk-2009 zo dňa 12. augusta 2009 z r u š u j e a vec v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 149,23 € do rúk jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka v lehote 15 dní.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 2S/246/2010-117 zo dňa 23. mája 2012, podľa ustanovenia § 250j ods. 1 Občianskeho právneho poriadku (ďalej len „OSP“), zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SLV-126/PK-2009 zo dňa 13. novembra 2009, ktorým žalovaný podľa ustanovenia 243 ods. 1, 4 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z. alebo zákon o štátnej službe príslušníkov policajného zboru“) zamietol odvolanie a potvrdil rozhodnutie prvostupňového orgánu Prezídia Policajného zboru úradu boja proti organizovanej kriminalite č. p.: PPZ-1-15/BOK-Šk-2009 zo dňa 12. augusta 2009, ktorým bolo určené, že žalobca zodpovedá podľa ustanovenia § 160 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v 100 % rozsahu za škodu vo výške 141 027,09 €, ktorú spôsobil služobnému úradu v priamej súvislosti s výkonom štátnej služby a uložil mu povinnosť v

súlade s ustanovením § 169 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. uhradiť služobnému úradu škodu vo výške 773,42 € a to v lehote 12 mesiacov po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, pričom zvyšná časť škody vo výške 140 253,67 € ide na ťarchu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že Krajský súd v Bratislave v medziach žaloby preskúmal napadnuté rozhodnutia správnych orgánov oboch stupňov a konanie, ktoré predchádzalo ich vydaniu a konštatujúc bezdôvodnosť žaloby dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutia a postup správnych orgánov sú v súlade so zákonom.

Ďalej krajský súd konštatoval, že preskúmané rozhodnutie obsahuje všetky zákonom stanovené formálne i obsahové náležitosti, vydal ho orgán na to príslušný, v medziach zákonom stanoveného postupu.

Z obsahu administratívneho spisu mal preukázané, že žalovaný správny orgán vychádzal z rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/216/2002 zo dňa 26. septembra 2002, potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/7/2006 zo dňa 24. októbra 2006, ktorý v konaní na ochranu osobnosti žalovanému určil povinnosť vyplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 4 248 582 Sk (141 027,09 €), keď vo svojom rozsudku konštatoval, že dňa 3. augusta 2001 v čase 12:40 hod. bolo vykonané zadržanie B. P. A. a T.. Q. V. za asistencie príslušníkov PPU KR PZ Prešov pred budovou Colného úradu v Prešove bez riadneho poučenia a za použitia donucovacích prostriedkov, pričom tieto osoby boli podrobené osobnej prehliadke a následne odvedené na OO PZ vo Veľkom Šariši, kde neboli vyťažení vo veci operatívneho rozpracovania vedeného žalobcom, ale následne boli vypočutí v procesnom postavení svedkov v inej trestnej veci dokumentovanej policajným orgánom OO PZ Prešov, hoci toto o predvedenie podozrivých osôb nežiadalo. Krajský súd uviedol, že správny orgán mal vznik škody za preukázaný, pričom bol viazaný rozhodnutím súdu o tom, že došlo ku vzniku škody a že škoda bola spôsobená v dôsledku opísaného nezákonného zásahu polície. Prvostupňový súd sa nestotožnil so zahrnutím náhrady trov konania do výpočtu náhrady škody, tak ako to urobil správny orgán, nakoľko náhrada trov konania nevzniká v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním policajta a preto nie je naplnený jeden z atribútov (pojmových znakov) vzniku zodpovednosti za škodu. V tejto časti považoval rozhodnutie správneho orgánu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia za chybné, vyhodnotiac uvedené pochybenie tak, že vzhľadom na celkový kontext výroku žalobou napadnutého rozhodnutia, kde bola určená povinnosť žalobcovi nahradiť škodu len do výšky jednomesačného služobného platu, mal za to, že táto vada rozhodnutia nemala podstatný vplyv na práva a povinnosti žalobcu. Podľa názoru krajského súdu v danej veci bolo preukázané - vznik škody, porušenie právnej povinnosti žalobcom, ako i príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vzniknutou škodou a tiež zavinenie žalobcu, keď žalobca viedol jednanie pred vykonaním samotnej akcie dňa 3. augusta 2001, vystupoval ako riadiaci akcie a predmetnému policajnému zásahu velil spolu s npor. E. Z., určoval postup akcie a zasahujúci policajný orgán sa mal riadiť jeho pokynmi. Taktiež mal za to, že žalobca nebol kompetentný posudzovať oprávnenosť zásahu PPU KR PZ Prešov a vydaním pokynu na zásah konal svojvoľne, keď o vykonanie zásahu voči B. P. A. a T.. Q. V. požiadal bez splnenia zákonných dôvodov (§ 76 ods. 1 Tr. Por.) a bez konania žalobcu by nedošlo k použitiu príslušníkov PPU KR PZ Prešov a nedošlo by k následnému obmedzeniu osobnej slobody a k vykonaniu zákroku voči B. P. A. a T.. Q. V.. Teda by nedošlo k spôsobeniu nemajetkovej ujmy, ktorej výšku určil súd v konaní o ochranu osobnosti, s poukazom na zavinenie žalobcu, ktoré žalovaný ustálil tak, že žalobca spôsobil škodu z nedbanlivosti. Prvostupňový súd dospel k záveru, že žalovaný pri rozhodovaní o náhrade škody postupoval v súlade so zákonom, keď v prípade zistenia, že došlo k vzniku škody a kto ju spôsobil, pri zákonnej povinnosti vyžadovať od policajta náhradu škody, za ktorú policajt zodpovedá, uložil žalobcovi povinnosť nahradiť ním spôsobenú škodu v najnižšej možnej miere, do výšky jeho jednomesačného služobného platu, s prihliadnutím na doterajšie jeho plnenie služobných povinností, ako aj na jeho osobné a majetkové pomery, a aj na spoločenský význam škody.

Prvostupňový súd rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil v zmysle ustanovenia § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcovi právo na náhradu trov konania z dôvodu jeho neúspechu v konaní nevzniklo a

žalovaný podľa ustálenej judikatúry nemá právo na náhradu trov konania.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu zmenil, tak, že zruší rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a vec mu vráti na ďalšie konanie, alebo, aby zrušil rozhodnutie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V dôvodoch odvolania namietal nedostatočné odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia, keďže z dôvodov rozsudku nie je zrejmé, ako sa prvostupňový súd vysporiadal s jeho žalobnými námietkami a s jeho argumentáciou, ktorou odôvodňoval nezákonnosť administratívneho rozhodnutia. Zotrvával na tvrdení, že postup žalovaného, ktorým určil, že žalobca zodpovedá za škodu v rozsahu 141 027,09 € a uložil mu povinnosť uhradiť 773,42 € je nezákonný a nesprávny. Vyslovil názor, že skutkom, z ktorého je odvodzovaná jeho zodpovednosť, si plnil svoje služobné povinnosti, postupoval v súlade so zákonom o policajnom zbore, v súlade s príslušnými nariadeniami Ministra vnútra Slovenskej republiky a so súhlasom svojich nadriadených v súčinnosti s ďalšími na akcii zúčastnenými osobami. Ďalej tvrdil, že skutok, z ktorého je vyvodzovaná jeho zodpovednosť sa stal v roku 2001, a preto vznáša námietku premĺčania uplatneného nároku, s poukazom na skutkové okolnosti v danej veci, ako aj na skutočnosť, kedy sa o skutku dozvedeli jeho nadriadení a kedy bolo vydané administratívne rozhodnutie - t. j. 12. augusta 2009.

Žalobca písomným podaním doručeným Krajskému súdu v Bratislave dňa 13. augusta 2012 doplnil podané odvolanie. V tomto podaní opísal pozadie všetkých skutočností, ktoré sa odohrali v súvislosti s jeho konaním, za ktoré mu bola správnym orgánom uložená povinnosť nahradiť spôsobenú škodu, ako aj ďalšie skutočnosti dotvárajúce ucelený obraz. V súvislosti so skutkovým dejom skutku zakladajúcim jeho zodpovednosť uviedol, že pripravovanú akciu vopred konzultoval s vtedajším riaditeľom OOTČ Východ pplk. B. B. K. a na základe jeho súhlasného stanoviska bolo dňa 1. augusta 2001 požiadané o poskytnutie pracovníkov pohotovostného policajného útvaru odboru poriadkovej polície KR PZ v Prešove, ktorí mali zabezpečiť obmedzenie osobnej slobody podozrivých; žiadosť o nasadenie pracovníkov pohotovostného policajného útvaru odboru poriadkovej polície KZ PZ v Prešove schválil a svojim podpisom potvrdil riaditeľ OOTČ Východ pplk. K. a následne ďalší príslušní funkcionári KR PZ Prešov; obmedzenie osobnej slobody B. A. a T.. V. vyhodnotil mjr. M.. M., vtedajší jeho nadriadený, ako oprávnené a dôvodné. Žalobca prehlásil, že v predmetnom prípade, ktorý je mu a kolegovi M.. Z. kladený za vinu ako úmyselné porušenie zákona a súčasne je v predmetnej veci konkrétne iba od neho v rozsahu 100% uplatňovaná náhrada vzniknutej škody, pričom si iba podobne ako v množstve iných obdobných prípadoch plnil svoje služobné povinnosti, ktoré im ukladal zákon o PZ a to v tom zmysle, že sa snažili maximálne plniť úlohy vyplývajúce z rozkladných opatrení miestnej záujmovej skupiny a v tej súvislosti objektívne preveriť a objasniť nimi získanú kriminálnu informáciu o spáchaní trestného činu hrubého nátlaku spáchaný formou organizovanej skupiny, ktorého sa mali dopustiť členovia záujmovej skupiny a ktorého vonkajším prejavom bolo ublíženie na zdraví oznámené poškodeným T.. M. Y. na príslušnom OO PZ. Ďalej žalobca spochybňoval závery okresného súdu konajúceho vo veci ochrany osobnosti B. A. a T.. V., zastávajúc názor, že im v skutočnosti nebola spôsobená škoda ani žiadna majetková a nemajetková ujma, pretože nedošlo k zásahu do ich osobnostných práv spôsobom predpokladaným v ustanovení § 11 OZ, s poukazom na to, že z ich strany išlo o medializáciu prípadu prostredníctvom TV Markíza, ktorú si sami objednali, tvrdiac, že uvedené vyplýva zo svedeckej výpovede redaktora relácie Paľba V. C. v konaní na ochranu osobnosti vedenom na OS Prešov sp. zn. 25C/86/2007 proti žalovanému Markíza Slovakia, s.r.o., v ktorom konaní žalobca uspel. Žalobca dal do pozornosti, že napriek predmetnému konaniu súvisiacemu s náhradou škody, ho doposiaľ žiaden súd na území Slovenskej republiky v predmetnej trestnej veci neuznal vinným, nerozhodol o vine a treste. Ďalej poukázal na to, že v rokoch 1999 až 2002 prax nepoznala inštitút predvedenia podozrivého podľa Trestného poriadku, všetko to nahradzovali ustanovenia §§ 17 a 19 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore a až následne vývoj priniesol zrušenie možnosti predviesť osobu páchatel'a trestného činu v zmysle zákona č. 171/1993 Z. z., ktoré bolo nahradené ustanovením Trestného poriadku, tvrdiac, že až do 31. decembra 2002 boli na základe vyššie uvedeného v rámci celej Slovenskej republiky denne predvádzané osoby podozrivých za účelom ich vyťažovania k neznámej trestnej činnosti, pričom tieto

záznamy boli súčasťou vyšetrovacích spisov, hlavne u neznámych prípadov ako jedna z foriem pátrania po neznámom páchatelovi trestného činu. Zdôraznil, že obdobné prípady obmedzení osobnej slobody podozrivým policajtmí sú hneď po podaní trestného oznámenia odmietnuté v zmysle ustanovenia § 197 ods. 1 písm. d/ Tr. Por. Ako na jeden z mnohých prípadov poukázal na uznesenie vyšetrovateľa OIS ČVS: SKIS-326/IS-1-V-2007 zo dňa 3. januára 2008, kde na odôvodnenie zákonnosti postupu policajtov postačuje konštatovanie vyšetrovateľa, že mu neprináleží hodnotiť zákonnosť, resp. nezákonnosť postupu policajtov vzhľadom na informácie získané operatívnou činnosťou, pričom je zrejmé, že postupom policajtov spočívajúcim v zhromaždení operatívnych informácií, následnom výbere a použití donucovacích prostriedkov, nedošlo k porušeniu žiadnych noratív zakladajúcich trestnoprávnu resp. disciplinárnu zodpovednosť a to o to viac, keď výsledky získané operatívnou činnosťou, preukazovali spáchanie trestnej činnosti. Aj v tomto prípade boli na základe operatívnych informácií zadržaní zásahovou jednotkou podozriví, boli vypočutí ako svedkovia a bez vznesenia obvinenia boli následne prepustení. Výplatenie nemajetkovej ujmy Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky žalobca považoval za nenáležitú. Nesúhlasil s tvrdením krajského súdu o tom, že je jednoznačne preukázané, že bez konania žalobcu by nedošlo k použitiu PPÚ KR PZ Prešov za tých podmienok, za ktorých k nemu došlo a nedošlo by k následnému obmedzeniu osobnej slobody a k vykonaniu zákroku voči B. A. a T.. V, na základe ktorého bola spôsobená nemajetková ujma, pretože spoločný postup bol vopred prekonzultovaný s vedením súčastí PZ, bol precízne odôvodnený a doložený výsledkami operatívno - pátracej činnosti. Žalobca záverom opakovane odmietol akúkoľvek trestnoprávnu ako aj občiansko - právnú zodpovednosť za konanie a škody s ním súvisiace.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne vyjadril. Navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Prvostupňové rozhodnutie považoval za súladné s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Uviedol, že odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je v dostatočnom rozsahu odôvodnené, prvostupňový súd sa vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami žalobcu. Konštatoval, že v zásade sa pridrža svojho vyjadrenia k podanej žalobe, preto nepovažuje za dôvodné opätovne uvádzať skutočnosti, ktoré boli obsahom tohto vyjadrenia a v ktorom sa vyjadril k všetkým žalobným námietkam. Žalovaný ďalej poukázal na judikaturu Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahrádzať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (napr. uznesenie ÚS SR č. k. II ÚS 127/07-21). Taktiež poukázal na právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovený v rozhodnutí č. k. I. ÚS 141/09-12, v zmysle ktorého všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, tvrdiac, že z týchto dôvodov odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05). Súčasne žalovaný zdôraznil koncentračnú zásadu, ktorou je konanie podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku ovládané, podľa ktorej súd neprihliadne na prípadné rozšírenie dôvodov žaloby. Žalovaný trval na tom, že žalobou napadnuté rozhodnutia boli vydané v súlade s ustanoveniami zákona, pričom všetky zákonné podmienky zodpovednosti za spôsobenú škodu boli žalobcovi v dostatočnom rozsahu preukázané zadováženými dôkazmi, s ktorými sa mohol oboznámiť aj žalobca. Vyslovil názor, že z napadnutého rozhodnutia krajského súdu je dostatočne preukázané, že krajský súd sa zaoberal so všetkými pre danú vec podstatnými námietkami. Zdôraznil, že z dôkazov zadovážených v predmetnom konaní vyplýva, že práve žalobca viedol jednania pred vykonaním samotnej akcie dňa 3. augusta 2001, vystupoval ako riadiaci akcie, a preto nebolo pochýb, že postup akcie určoval žalobca. V čase, keď mal žalobca výsledky svojej činnosti a návrh na ďalšie riešenie predložiť svojmu nadriadenému na kontrolu a schválenie, ten sa na pracovisku nenachádzal a žiadosť na použitie PPÚ KR PZ Prešov podpísal za neho práve žalobca, ktorý bol v čase určený na zastupovanie. Z kópie žiadosti č. p. PPZ-13-13/KFP-ÚOTČ-V-PO-2001 zo dňa 1. augusta 2001 vyplynulo, že riaditeľ Odboru poriadkovej polície KR PZ Prešov bol požiadaný o udelenie súhlasu na využitie príslušníkov za účelom zadržania skupiny ozbrojených páchatelov na deň 3. augusta 2001 od 8:00 hod. Uviedol, že žalobca tým, že svojvoľne vykonal právomoc, ktorá mu neprináležala, keď svojvoľne ako osoba na takúto činnosť neoprávnená, posudzoval

oprávnenosť zásahu PPÚ KR PZ Prešov a následne bez splnenia zákonných dôvodov požiadal o vykonanie zásahu, porušil tým čl. 2 ods. 2 Ústavy SR s poukazom na čl. 17 ods. 1, 2, 3 Ústavy SR, na ustanovenie § 48 ods. 3 písm. a/ zákona, ako aj na ustanovenie § 76 ods. 1 Trestného poriadku - predpisy účinné v danom čase, a zavinil z nedbanlivosti konanie, ktoré malo za následok spôsobenie nemajetkovej ujmy, ako aj predmetnej škody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach dôvodov podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení § 246c ods. 1 vety prvej OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vetou prvou OSP a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok, ktorým krajský súd zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu. Preskúmaným rozhodnutím žalovaný potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a odvolanie žalobcu zamietol, ktorým rozhodnutím prvostupňový správny orgán určil, že žalobca zodpovedá podľa ustanovenia § 160 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v 100 % rozsahu za škodu vo výške 141 027,09 €, ktorú spôsobil služobnému úradu v priamej súvislosti s výkonom štátnej služby a uložil mu povinnosť v súlade s ustanovením § 169 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. uhradiť služobnému úradu škodu vo výške 773,42 € a to v lehote 12 mesiacov po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a súčasne rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a konania, ktoré týmto rozhodnutiam prechádzali, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal s námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Predmetom preskúmavacieho konania v danej veci bolo posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného a postupu mu predchádzajúceho, ktorým žalovaný s konečnou platnosťou rozhodol o zodpovednosti žalobcu za škodu spôsobenú v súvislosti s plnením jeho služobných povinností a súčasne o povinnosti žalobcu nahradiť spôsobenú škodu v určenej výške v intenciách zákona o štátnej službe príslušníkov policajného zboru.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (§§ 247 a nasl. OSP) je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP). V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP). Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia (§ 245 ods. 2 OSP).

Z predloženého spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis, odvolací súd zistil, že žalovaný žalobou napadnutým rozhodnutím zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Prezídia Policajného zboru úradu boja proti organizovanej kriminalite č. p.: PPZ-1-15/BOK-Šk-2009 zo dňa 12. augusta 2009, ktorým správny orgán prvého stupňa určil, že podľa ust. § 160 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. žalobca zodpovedá v 100 % rozsahu za škodu vo výške 141 027,09 €, ktorú

spôsobil služobnému úradu v priamej súvislosti s výkonom štátnej služby a uložil mu povinnosť v súlade s ust. § 169 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. uhradiť služobnému úradu škodu vo výške 773,42 € a to v lehote 12 mesiacov po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, pričom zvyšná časť škody vo výške 140 253,66 € ide na ťarchu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Správne orgány oboch stupňov zodpovednosť žalobcu za spôsobenú škodu ustálili na základe rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/216/2002 zo dňa 26. septembra 2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/7/2006 zo dňa 24. októbra 2006, ktorým Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vyplatilo náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 4 248 582 Sk (141 027,09 €) titulom ochrany osobnosti z dôvodu nezákonného zásahu polície dňa 3. augusta 2001, ktorý sa vykonal pod riadením žalobcu, ktorým konaním žalobca prekročil svoje kompetencie. Žalobca v priebehu celého správneho konania sa bránil tým, že pri zásahu v uvedený deň postupoval v zmysle zákona po predchádzajúcom odsúhlasení svojich nadriadených, svojim konaním si plnil len svoje funkčné povinnosti a postupoval tiež v zmysle zaužívanej praxe tak, ako v iných podobných prípadoch pred predmetným zásahom ako aj po ňom.

Po preskúmaní veci odvolací súd mal preukázané, že medzi účastníkmi konania je sporné, či za škodu ktorá žalovanému vznikla v dôsledku vyplatenia nemajetkovej ujmy na základe súdneho rozhodnutia v konaní o ochranu osobnosti z dôvodu nezákonného zásahu polície zodpovedá žalobca, keď správne orgány oboch stupňov mali za to, že za vzniknutú škodu zodpovedá žalobca, pretože predmetný zásah polície bol vykonaný pod jeho vedením, na čo nemal dostatok kompetencie a žalobca tvrdil, že predmetný zásah vykonal so súhlasom svojich nadriadených v súlade so zákonom a zaužívanou praxou. Z uvedených dôvodov odvolací súd zamerl svoju pozornosť na skutkové okolnosti a právne posúdenie zodpovednosti žalobcu za vzniknutú škodu.

Podľa ustanovenia § 48 ods. 3 písm. a/ zákona č. 73/1998 Z. z. účinného v rozhodnom čase, policajt je povinný plniť svedomite úlohy, ktoré sú mu uložené ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj úlohy uložené rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených, ak bol s nimi riadne oboznámený.

Podľa ustanovenia § 160 ods. 1, 2 citovaného zákona policajt zodpovedá služobnému úradu za škodu, ktorú mu spôsobil zavineným porušením svojich povinností pri výkone štátnej služby alebo v priamej súvislosti s ním. Služobný úrad je povinný preukázať policajtovi zavinenie s výnimkou prípadov uvedených v § 164 a 165.

Predpokladom na vznik zodpovednosti policajta za škodu služobnému úradu je

- a) vznik škody,
- b) porušenie povinností pri plnení výkonu štátnej služby a plnení služobných úloh alebo v priamej súvislosti s ním,
- c) príčinná súvislosť medzi porušením povinností a vzniknutou škodou,
- d) zavinenie,
- e) právny vzťah policajta k služobnému úradu v súvislosti s výkonom štátnej služby.

Podľa ustanovenia § 166 ods. 1, 2 citovaného zákona policajt, ktorý zodpovedá za škodu, je povinný nahradiť skutočnú škodu, a to v peniazoch, ak ju na základe dohody neodčiní uvedením do predchádzajúceho stavu.

Výška náhrady škody spôsobenej z nedbanlivosti nesmie u policajta presiahnuť sumu rovnajúcu sa trojnásobku služobného platu, ktorý mu patril v čase porušenia služobnej povinnosti, z ktorej škoda vznikla.

Podľa ustanovenia § 167 ods. 2 citovaného zákona, ak za škodu zodpovedá niekoľko policajtov, každý z nich je povinný uhradiť pomernú časť škody podľa miery svojho zavinenia; ak niektorý z nich spôsobil škodu úmyselne alebo podľa § 166 ods. 3 písm. b/, zodpovedá za celú úmyselne spôsobenú škodu.

Podľa ustanovenia § 169 ods. 1, 3 citovaného zákona, ak škoda bola spôsobená z nedbanlivosti, náhradu škody možno určiť nižšou sumou, než je skutočná škoda, alebo než je trojnásobok služobného platu policajta, ktorý mu patril v čase porušenia služobnej povinnosti, z ktorej škoda vznikla. Výška náhrady

škody však musí byť najmenej jedna tretina skutočnej škody a ak škoda presahuje trojnásobok služobného platu policajta, ktorý mu patril v čase porušenia služobnej povinnosti, z ktorej škoda vznikla, najmenej jeden služobný plat policajta, ktorý mu patril v čase porušenia služobnej povinnosti, z ktorej škoda vznikla. Ak ide o škodu spôsobenú v dôsledku požitia alkoholu alebo inej návykovej látky, alebo na zverených hodnotách, ktoré je policajt povinný vyúčtovať, alebo stratou zverených predmetov, náhradu škody nižšou sumou môže určiť len odvolací orgán, alebo ak ide o škodu spôsobenú trestným činom, aj súd.

Pri určovaní výšky náhrady škody sa prihliada najmä na doterajšie plnenie služobných povinností policajta, na spoločenský význam škody, na to, ako k nej došlo, a na osobné pomery policajta.

Podľa ustanovenia § 170 ods. 1 citovaného zákona služobný úrad je povinný vyžadovať od policajta náhradu škody, za ktorú policajt zodpovedá. O náhrade škody spôsobenej služobnému úradu rozhoduje nadriadený. Výšku požadovanej náhrady škody určuje nadriadený, ktorý ju prerokuje s policajtom.

Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi. Dôkazom sú najmä výpovede, vyjadrenia osôb vrátane účastníkov konania, odborné posudky, znalecké posudky, správy, vyjadrenia a potvrdenia orgánov a organizácií, listiny, veci a obhliadka. Účastník konania je oprávnený navrhnúť na podporu svojich tvrdení dôkazy. Oprávnený orgán hodnotí dôkazy podľa vlastnej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti (§ 238 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 73/1998 Z. z.).

Odvolací súd v preskúmvanej veci dospel k záveru, že správny orgán prvého stupňa v predmetnej veci nepostupoval v intenciách citovaných právnych noriem, vo veci si nezaťažil relevantné skutočnosti pre vydanie rozhodnutia, a preto jeho právny záver o zodpovednosti žalobcu za škodu je potrebné považovať za predčasný, ktorý nedostatok neodstránil ani žalovaný, z ktorých dôvodov rozhodnutie žalovaného nie je možné považovať za zákonné, keď potvrdil prvostupňové rozhodnutie napadnuté odvolaním žalobcu, a preto odvolací súd považoval napadnutý rozsudok, ktorým krajský súd žalobu zamietol, za nesúladný so zákonom.

Zákonodarca v právnej norme § 160 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. ustanovuje zodpovednosť policajta služobnému úradu za škodu, ktorú mu spôsobil zavineným porušením svojich povinností pri výkone štátnej služby alebo v priamej súvislosti s ním, pričom povinnosť preukázať policajtovi zavinenie s výnimkou prípadov uvedených v tomto zákone (§§ 164 a 165) zaťažuje služobný úrad. Súčasne zákonodarca v právnej norme § 160 ods. 2 tohto zákona ustanovuje právne podmienky vzniku zodpovednosti policajta za škodu vzniknutú služobnému úradu tak, že kumulatívne musia byť splnené - preukázanie vzniku škody, preukázanie, že policajt porušil povinnosti pri plnení výkonu štátnej služby a plnení služobných úloh alebo v priamej súvislosti s ním, v dôsledku čoho vznikla škoda, teda príčinná súvislosť medzi porušením povinností a vzniknutou škodou, zavinenie policajta a právny vzťah policajta k služobnému úradu v súvislosti s výkonom štátnej služby. Ďalej zákonodarca v právnej norme § 166 ods. 1, 2 uvedeného zákona ustanovuje zodpovednosť policajta za škodu tak, že je povinný nahradiť skutočnú škodu, a to v peniazoch, ak ju na základe dohody neodčíní uvedením do predchádzajúceho stavu a výšku náhrady škody, ktorá vznikla jeho nedbanlivostným zavinením. Súčasne zákonodarca v právnej norme § 167 ods. 2 tohto zákona ustanovuje právne podmienky, ak za škodu zodpovedá niekoľko policajtov.

Odvolací súd konštatuje, že správne orgány oboch stupňov doposiaľ nevenovali dostatočnú pozornosť zodpovednosti žalobcu za spôsobenú škodu, keď neposudzovali jeho zodpovednosť náležite v intenciách zákonom predpokladaných podmienok v zmysle § 160 ods. 2 zákona č. 73/1998 Zb. a na preukázanie ktorých podmienok si ani nezaťažili relevantné dôkazy, keďže v administratívnom spise sa nenachádzajú dôkazy, z ktorých by vyplývali služobné zaradenie žalobcu a rozpis jeho služobných povinností. Správne orgány sa taktiež nedostatočne vysporiadali s obranou žalobcu, že za skutok kladený mu za vinu nemôže zodpovedať, pretože konal s vedomím svojich nadriadených po predchádzajúcom rozpracovaní služobného zásahu v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi.

Samotná skutočnosť, že velil predmetnému zásahu, nemôže zakladať jeho zodpovednosť za neskôr vzniknutú škodu služobnému úradu. Pokiaľ žalovaný v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia tvrdí, že pre posúdenie zodpovednosti žalobcu je právne irelevantné, či súhlas dal ako zastupujúci nadriadeného, nie je možné súhlasiť s takýmto tvrdením, pretože pokiaľ zásah bol natoľko v štádiu rozpracovania, že pre jeho realizáciu v rozhodný deň bol potrebný len súhlas nadriadeného, ktorého v čase jeho neprítomnosti zastupoval žalobca, tak uvedená skutočnosť - zastupovanie nadriadeného, je pre posúdenie zodpovednosti žalobcu právne významná, avšak z administratívneho spisu taktiež nevyplýva jeho oprávnenie na zastupovanie nadriadeného v rozhodný deň.

V danej súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti žalobcu, že v predmetnom konaní bola preukázaná škoda a jej výška, ktorá vznikla služobnému úradu v súvislosti s vyplatením nemajetkovej ujmy poškodeným na základe rozhodnutia súdov. Zodpovednosť žalovaného za vznik škody a jej výška bola právoplatne určená rozhodnutiami súdu - rozsudkom Okresného súdu v Prešove sp. zn. 9C/216/2002 zo dňa 26. septembra 2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/7/2006 zo dňa 24. októbra 2006. Súd v preskúmanom konaní a ani služobné úrady v predmetnom správnom konaní nemajú dostatok právomoci posudzovať a prehodnocovať zodpovednosť služobného úradu za vznik škody, ktorá vznikla v súvislosti s vyplatením náhrady nemajetkovej ujmy poškodeným.

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd námietky žalobcu týkajúce sa nedostatočne zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia jeho zodpovednosti za škodu vzniknutú služobnému úradu považoval za dôvodné. Odvolací súd v preskúmanavacom konaní sa nezaoberal námietkou premĺčania vznesenou žalobcom až v odvolaní, pretože žalobca túto námietku nevzniesol v žalobe. Súd postupom podľa právnej úpravy ustanovenej v druhej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku upravujúcej správne súdnictvo preskúmava zákonnosť rozhodnutí a postupu žalovaného správneho orgánu v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe podanej v zákonnej lehote v zmysle § 247 OSP v spojení s § 250b ods. 1 OSP, rozsah ktorej žalobca môže rozšíriť len v lehote stanovenej na podanie žaloby podľa § 250h ods. 1 OSP. V dôsledku uvedeného súd je teda oprávnený posudzovať nezákonnosť rozhodnutia a postupu žalovaného len v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe podanej v zákonnej lehote a na neskôr vznesené námietky nemôže prihliadať. Pokiaľ teda žalobca vznesol uvedenú námietku až v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, podal ju po uplynutí zákonnej lehoty. Z uvedených dôvodov odvolací súd neprihliadol ani na ďalšie námietky žalobcu uplatnené v písomnom podaní doručenom Krajskému súdu v Bratislave dňa 13. augusta 2012, ktorým doplnil dôvody svojho odvolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na vyššie uvedené dôvody napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3, veta prvá OSP zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, považujúc za hospodárne aj zrušenie prvostupňového správneho rozhodnutia, keďže trpelo vadami, vyššie uvedenými, majúcimi za následok nedostatočne zistenie skutkových okolností, na základe ktorých bola určená zodpovednosť žalobcu za škodu, ktorá bola spôsobená služobnému úradu.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 250k ods. 1 veta prvá OSP v spojení s ustanovením § 246c veta prvá OSP a s ustanovením § 224 ods. 1 OSP v súlade s ustanovením § 151 ods. 1, 2 OSP tak, že žalobcovi ich náhradu priznal, pretože bol v tomto konaní úspešný. Žalobcovi priznal náhradu trov konania, ktoré vyplývali zo spisu a to vyčíslenie náhrady právneho zastúpenia zo dňa 22. júla 2010, doručené súdu 26. júla 2010 - prevzatie a príprava, podanie žaloby po 55,49 €, paušálna náhrada za úkon po 7,21 € a DPH 19 %, teda v celosti 149,23 €. Vo vzťahu k náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia nemohol priznať, pretože ich výšku si v súlade s § 246c ods. 1 OSP v spojení s § 151 ods. 2 OSP v lehote nevyčísľil.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.